

L' "oasi" kurd a l'Iraq trontolla

EFE

Forçada pel caos regnant al triangle sunnita i a les regions xiïtes, l'administració Bush sembla decidida a sacrificar una vegada més les aspiracions kurdes a l'Iraq.

El sentiment antiamericà al Kurdistan iraquiana no deixa de créixer entre una població que comença a percebre els signes d'una nova traïció dels Estats Units. Les facilitats ofertes pels principals partits polítics kurds durant la invasió de l'Iraq i l'establiment de bases militars segures en territori kurd no semblen prou bones rasons perquè l'administració Bush es comprometi a respectar el compliment de les dues reivindicacions bàsiques del moviment nacional kurd des del 1960: un Iraq democràtic i federal.

Si bé la Constitució provisional garanteix, fins a cert punt, el caràcter federal de l'Iraq, la resolució 1.546 del Consell de Seguretat de les Nacions Unides presentada pels EUA i la Gran Bretanya el passat 6 de juny, preveient el traspàs nominal de poder al Govern provisional d'Iyad Al-lawi, no menciona explícitament els principis establerts per la primera.

L'oposició dels líders àrabs sunnites i xiïtes a l'autonomia kurda ha fet que Washington deixés de banda les seves promeses fetes abans de la invasió de l'Iraq. El líder religiós xiïta, l'aiatol·là Sistani ha estat el més categòric a l'hora de rebutjar un text que no institueix l'islam com a font única de la legislació i que preveu d'acordar a les tres províncies kurdes el dret de veto durant el referèndum que haurà d'aprovar o no la constitució definitiva.

La pressió sobre els EUA i els líders kurds també ha arribat de l'exterior. Els mitjans de comunicació del món àrab han llançat una campanya d'acusacions dirigida als kurds per presumpta col·laboració amb els serveis secrets d'Israel. Per al líder de la Unió Patriòtica del Kurdistan (UPK), Jalal Talabani, aquesta campanya amaga un sentiment antikurd dels nacionalistes àrabs de tota la regió i alhora vol deslegitimar l'aspiració dels kurds a veure la fundació d'un Iraq federal. En aquest sentit, en una entrevista concedida a Radio Free Iraq, Talabani recordava que, de fet, algunes regions dels Emirats Àrabs disposen de més autonomia que els kurds a l'Iraq, cosa que no molesta ningú. A aquest clima polític hostil s'afegeix l'increment dels atacs armats de desconeguts contra els representants kurds a ciutats del nord com Mossul, Arbil o Kirkuk.

La carta de la moderació. Tot i els obstacles a la constitució d'un Iraq democràtic i federal, els dos partits majoritaris kurds han decidit de participar en la fase transitòria que haurà de portar a la celebració de les eleccions legislatives previstes per a principis del 2005. Així,

diversos membres de la UPK i del Partit Democràtic del Kurdistan (PDK) ocupen sis ministeris de l'actual gabinet iraquetà. Per la seva banda, el president Ghazi al-Yaouar ha volgut apaivagar les pors dels líders kurds assegurant que l'autonomia kurda és intocable i que la ciutat petrolera de Kirkuk, reivindicada com a històricament kurda pel PDK i la UPK, gaudiria d'un estatus especial similar al de Brussel·les a Bèlgica.

De fet, però, tots els membres del Govern provisional saben que l'estructura del nou Iraq es decidirà després de les eleccions. Mentrestant, els kurds es preparen per a temps difícils sense poder comptar amb

Nou ball d'aliances a l'Orient Pròxim

La invasió nord-americana de l'Iraq no solament ha trencat el consens entre els EUA i la major part dels seus aliats occidentals, sinó que a més ha portat els diferents actors regionals (Turquia, Síria, Iran) a buscar noves aliances per mirar de neutralitzar les conseqüències del caos iraquetà i en alguns casos d'aprofitar-se'n. Així, els EUA han hagut de veure que l'aliança entre Turquia i Israel, impulsada per l'administració Clinton i concretada el 1996, ha entrat en hores baixes.

La por del Govern turc de veure consolidar-se l'autonomia kurda a l'Iraq i, de retruc, que la síndrome iraquiana "contamini" els kurds de Turquia, no la comparteix el cap de govern israelià, Ariel Sharon. Mentre que per al primer, un Iraq federal suposa un perill per a la seguretat nacional de Turquia, per a Israel un Iraq descentralitzat i fràgil és una bona notícia. Com passa sovint a l'Orient Pròxim, la diferència d'interessos polítics entre Israel i la resta de països de la regió ha provocat una allau de rumors sobre la ingerència dels serveis secrets de l'estat hebreu al Kurdistan iraquetà amb l'objectiu d'entrenar les milícies kurdes.

l'ajuda dels nord-americans, preocupats d'accontentar els diferents sectors de la resistència iraquiana. D'una banda, el PDK i la UPK preveuen reunificar les dues administracions paral·leles que funcionen a les províncies kurdes des de mitjan anys noranta. Una administració autònoma única seria la garantia d'una certa força davant de les tendències centralistes del Govern de Bagdad, que sens dubte estarà dominat pels xiïtes i nacionalistes àrabs. D'altra banda, les dues formacions ja han fet saber que no desarmaran les milícies kurdes mentre no es vegi més clar quin serà el perfil del nou estat que abans de néixer ja fa trontollar la convivència entre àrabs i kurds.

Jordi Tejel

Encara que Israel i els líders kurds hagin negat aquestes informacions, el Govern turc ha refredat considerablement les relacions amb el gabinet d'Ariel Sharon. Ankara ha criticat durament la política israeliana respecte els palestins. A més, el Govern turc ha rebutjat l'oferta de Sharon de realitzar una visita oficial a Turquia per millorar les relacions. La tensió entre els aliats "fidels" dels EUA va portar el president nord-americà a exigir al seu homòleg turc de restablir l'aliança estratègica amb Israel durant la cimera de l'OTAN celebrada a Istanbul a finals de juny.

De fet, però, sembla que el primer ministre turc, Recep Tayyip Erdogan, està disposat a mantenir una diplomàcia de baixa intensitat amb l'objectiu d'acostar-se als països àrabs i al món musulmà, en detriment d'Israel. Així, les relacions amb Síria han millorat sensiblement els darrers mesos i el Govern turc ha aconseguit que l'Iran participi en les operacions militars contra les bases del PKK situades en el seu territori.

Desconfiant dels plans dels EUA respecte els kurds a l'Iraq, els serveis secrets turcs (MIT) han dissenyat la seva pròpia política al nord del país. El MIT disposa d'un centre de coordinació a Zakho i de diversos quarters protegits per l'exèrcit turc a ciutats kurdes com Dohuk, Amadiya, Kirkuk i Arbil. Segons fonts kurdes, els agents del MIT estan al darrere d'algunes manifestacions violentes de turcmans a Kirkuk així com d'alguns atemptats contra personalitats kurdes. Unes activitats "lliures" que ja han provocat més d'un sobresalt entre Turquia i els Estats Units. J.T.